

***Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług
społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019 r.***

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

ZAŁĄCZNIK NR 12

ANALIZA WEWNĄTRZREGIONALNA

Wersja nr 1

grudzień 2019 r.

**Analiza wewnątrzregionalna
w ramach poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług społecznych**

Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, analiza obejmuje:

1. Poziom dostępności infrastruktury usług społecznych z uwzględnieniem poszczególnych subregionów i grup docelowych woj. opolskiego;
2. Diagnozę problemów, potrzeb oraz trendów demograficznych z uwzględnieniem zróżnicowania terytorialnego w obszarze infrastruktury usług społecznych.

Na podstawie analizy sytuacji demograficznej województwa opolskiego oraz prognozy ludności w wieku pow. 65 lat do 2020r. dokonano doboru wskaźników służących ukierunkowaniu wsparcia EFS w obszarze infrastruktury usług społecznych, przyjmując 3 kryteria podziału środków:

- liczbę ludności subregionu ogółem (55% środków),
- prognozę liczby ludności pow. 65 lat do 2020 r. (30% środków),
- liczbę mieszkańców pow. 65 lat przypadającą na 1 miejsce opieki stacjonarnej (15% środków).

W ten sposób wyłoniono 5 subregionów oraz dokonano podziału środków finansowych wg poniższej tabeli:

Tabela 1. Podział alokacji 10.1.2 wg kryteriów

Lp.	Subregion	Alokacja [EUR]	%	Liczba ośrodków opieki (koszt jednostkowy - 1 875 000 EUR)	Alokacja [PLN] kurs: 1 EUR=4,0 PLN
1	brzeski	1 884 897,51	10,1%	1	7 539 590,03
2	kędzierzyńsko-kozielski	3 176 492,45	16,9%	2	12 705 969,80
3	kluczborsko-namysłowski-oleski	3 527 884,89	18,8%	2	14 111 539,56
4	nyski	4 420 923,86	23,6%	2	17 683 695,44
5	Aglomeracja Opolska	5 739 801,29	30,6%	3	22 959 205,16
	Suma	18 750 000,00	100,0%	10	75 000 000,00

Źródło: Załącznik nr 2 do pisma znak DPO-I.410.12.9.2015.AB Departamentu Koordynacji Programów Operacyjnych UMWO z 16 lutego 2016 r. skierowanego do ROPS w Opolu.

- 1. Poziom dostępności infrastruktury usług społecznych w województwie opolskim – analiza subregionów wg stanu na koniec 2015 r.**

Infrastruktura usług społecznych przeznaczonych dla osób niesamodzielnych obejmuje:

- 1.1. Stacjonarne domy pomocy społecznej, w tym dla osób w podeszłym wieku, przewlekłe chorych somatycznie, niepełnosprawnych intelektualnie, fizycznie oraz przewlekłe chorych psychicznie,
- 1.2. Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku,
- 1.3. Środowiskowe domy samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 1.4. Dzielne domy pomocy dla osób w podeszłym wieku,
- 1.5. Schroniska dla bezdomnych, domy dla samotnych matek z dziećmi,
- 1.6. Mieszkania chronione (wspomagane) dla osób usamodzielniających się (opuszczających system pieczy zastępczej), dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dla osób w podeszłym wieku.

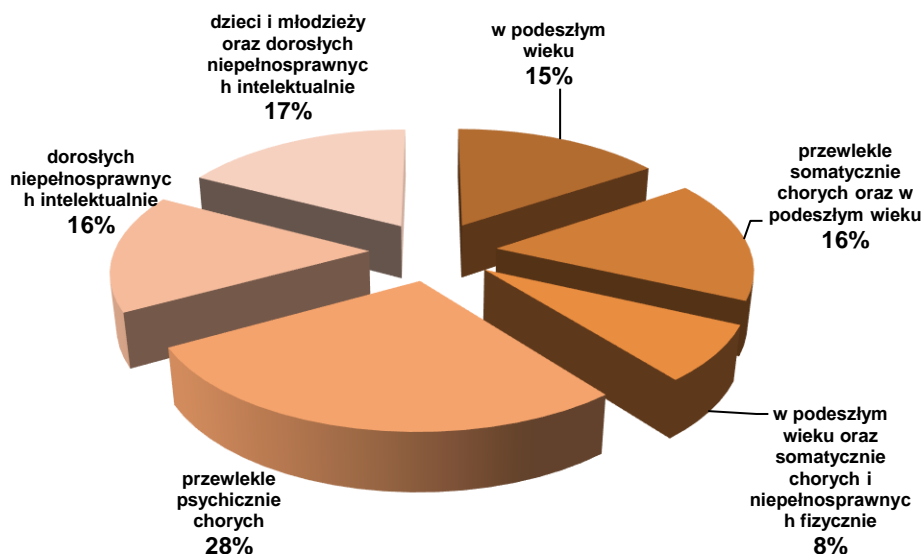
1.1. Domy pomocy społecznej w woj. opolskim na koniec 2015 r.

W 2015 r. w 28 domach pomocy społecznej prowadzonych przez samorząd lub na jego zlecenie było 3 039 miejsc (o 5 miejsc więcej niż w 2014 r.), z tego:

- 1 198 (39%) miejsc dla osób: w podeszłym wieku (459) lub przewlekłe chorych somatycznie oraz niepełnosprawnych fizycznie (739);
- 839 (28%) miejsc dla osób przewlekłe psychicznie chorych;
- 1 002 (33%) miejsca dla osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie.

Wykres 1. Domy pomocy społecznej woj. opolskie w 2015 r. - wg typów

**Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług
społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.**

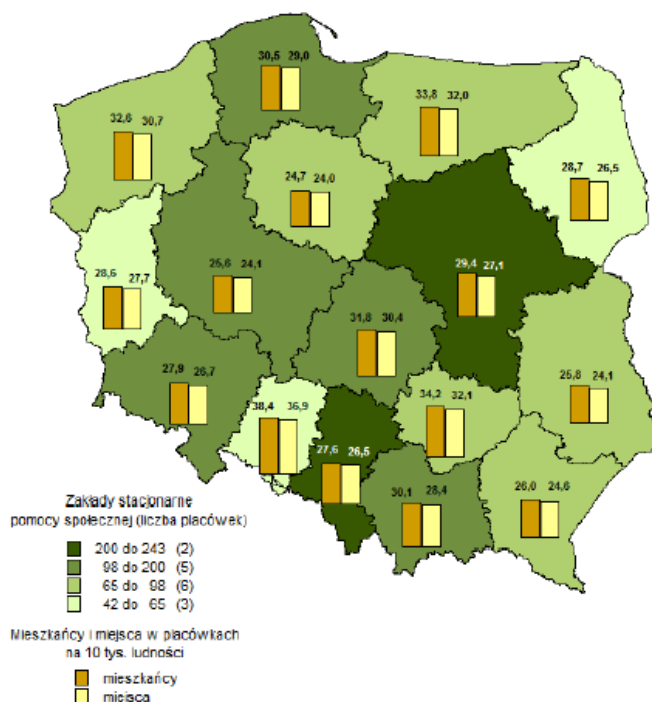
Źródło: Rejestr domów pomocy społecznej prowadzony przez Wojewodę Opolskiego
<https://bipouw.e-wojewoda.pl/pl/c/rejestr-domow-pomocy-spoecznej.html> (20.04.2016 r.)

Województwo opolskie od wielu lat zajmuje pierwsze miejsce w Polsce pod względem liczby miejsc w domach pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców. Według badania GUS, w 2014 r. najwyższy wskaźnik liczby miejsc i mieszkańców – powyżej 30 na 10 tys. ludności wystąpił w woj. opolskim (30,3) oraz świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim, zachodniopomorskim i łódzkim (mapa 1)¹.

Mapa 1. Zakłady stacjonarne pomocy społecznej wg regionów Polski

¹ Pomoc społeczna oraz opieka nad dzieckiem w 2014 r., GUS, Warszawa 2015 r., s. 64

**Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług
społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.**

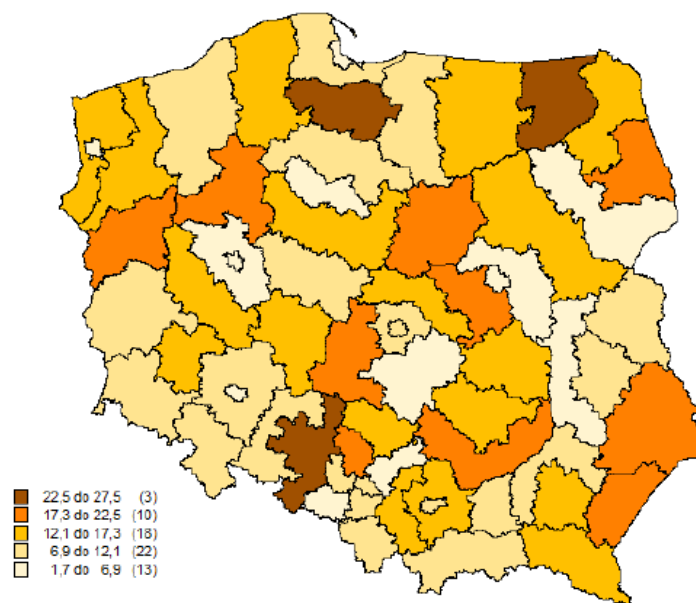

Źródło: Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2014 r., GUS, Warszawa 2015 r., s. 66

Województwo opolskie wyróżnia także najwyższy w kraju wskaźnik liczby miejsc w domach pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz przewlekle chorych psychicznie, zwłaszcza występujący w powiatach: głubczyckim, strzeleckim, kędzierzyńsko-kozielskim, opolskim ziemskim i oleskim.

Mapa 2. Mieszkańcy stacjonarnych zakładów pomocy społecznej – niepełnosprawni intelektualnie, fizycznie oraz przewlekle chorzy psychicznie na 10 tys. ludności wg regionów Polski

**Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług
społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.**

Podane przedziały są lewostronnie domknięte.

Źródło: Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2014 r., GUS, Warszawa 2015 r., s. 6

Domy pomocy społecznej w subregionach²

- 1) W subregionie brzeskim nie występują domy pomocy społecznej.
- 2) W subregionie kędzierzyńsko-kozielskim funkcjonuje 5 domów pomocy społecznej na 581 miejsc, w tym 4 placówki dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie i 1 Dom dla osób przewlekle chorych somatycznie, fizycznie oraz w podeszłym wieku. Na 10 tys. ludności subregionu przypada 34,8 miejsc w domach pomocy społecznej.

Tabela 2. Domy pomocy społecznej w subregionie kędzierzyńsko-kozielskim w 2015 r.

Lp.	Dom pomocy społecznej w subregionie kędzierzyńskim	Powiat	Gmina	Liczba miejsc	Wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. ludności
1.	DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Kędzierzynie –Koźlu, ul. Dąbrowszczaków 1	kędzierzyńsko-kozielski	Kędzierzyn-Koźle	70	
2.	DPS dzieci, młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Kędzierzynie-Koźlu , ul. Łukasiewicza 9	kędzierzyńsko-kozielski	Kędzierzyn-Koźle	53	
3.	DPS przewlekle chorych somatycznie, fizycznie oraz osób w podeszłym wieku w Strzelcach Opolskich	strzelecki	Strzelce Opolskie	238	
4.	DPS dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Zawadzkiem	strzelecki	Zawadzkie	110	
5.	DPS dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Kałubie	strzelecki	Strzelce Opolskie	110	
	Razem	x	x	581	34,8

Źródło: opracowanie własne ROPS w Opolu

- 3) W subregionie kluczborsko-namysłowsko-oleskim działa 5 domów pomocy społecznej na 371 miejsc, w tym 3 placówki dla osób niepełnosprawnych intelektualnie

² Źródło: dane Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej OUW w Opolu (stan na 31.12..2015 r.) *Rejestr domów pomocy społecznej* prowadzony przez Wojewodę Opolskiego.

**Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług
społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.**

i 2 dla osób w podeszłym wieku. Wskaźnik liczby miejsc przypadających na 10 tys. ludności subregionu wynosi 21,2.

Tabela 3. Domy pomocy społecznej w subregionie kluczborsko-namysłowsko-oleskim w 2015 r.

Lp.	Dom pomocy społecznej	Powiat	Gmina	Liczba miejsc	Wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. ludności
1.	DPS osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych fizycznie w Kluczborku	kluczborski	Kluczbork	140	
2.	DPS dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Gieralticach	kluczborski	Wołczyn	70	
3.	DPS dla osób w podeszłym wieku „Promyk” w Namysłowie	namysłowski	Namysłów	49	
4.	DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Radawiu	oleski	Zębówice	70	
5.	DPS dla osób w podeszłym wieku w Borkach Wielkich	oleski	Olesno	42	
	Razem	x	x	371	21,2

Źródło: opracowanie własne ROPS w Opolu

- 4) **W subregionie nyskim występuje 11 domów pomocy społecznej na 1 435 miejsc,** w tym 3 domy dla przewlekle chorych psychicznie, 5 placówki dla osób w podeszłym wieku i przewlekle chorych somatycznie oraz 3 domy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. ludności wynosi 54,5.

Tabela 4. Domy pomocy społecznej w subregionie nyskim w 2015 r.

Lp.	Dom pomocy społecznej	Powiat	Gmina	Liczba miejsc	Wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. ludności
1.	DPS dla osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych fizycznie „Maria” w Korfantowie	nyski	Korfantów	56	
2.	DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych w Nysie (ul. Świętojańska 6)	nyski	Nysa	63	
3.	DPS dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Nysie (Al. Wojska Polskiego 77)	nyski	Nysa	80	
4.	DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle chorych somatycznie w Kopernikach	nyski	Nysa	105	
5.	DPS dla przewlekle chorych psychicznie Klisino z filiami w: - Branicach; - Boboluszkach; - Radyni; - Bliszczycach; - Dzbańcach; - Głubczycach; - Kietrzu.	głubczycki	Głubczyce Kietrz	743	
6.	DPS dzieci i młodzieży oraz dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Kietrzu	głubczycki	Kietrz	50	
7.	DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle chorych somatycznie w Grodkowie	brzeski	Grodków	53	
8.	DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Jędrzejowie	brzeski	Grodków	95	
9.	DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle chorych somatycznie w Grabinie	prudnicki	Biała	50	
10.	DPS dla osób w podeszłym wieku w Prudniku	prudnicki	Prudnik	78	
11.	DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych w Raclawicach Śląskich	prudnicki	Głogówek	62	

**Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług
społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.**

Razem	x	x	1 435	54,5
--------------	---	---	--------------	-------------

Zródło: opracowanie własne ROPS w Opolu

- 5) **W Aglomeracji Opolskiej funkcjonuje 7 domów pomocy społecznej na 652 miejsca**, w tym: 5 domów dla osób w podeszłym wieku i przewlekle chorych somatycznie oraz 2 domy dla niepełnosprawnych intelektualnie. Wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. ludności wynosi 19,4.

Tabela 5. Domy pomocy społecznej w Aglomeracji Opolskiej w 2015 r.

Lp.	Dom pomocy społecznej	Gmina / Powiat	Liczba miejsc	Wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. ludności
1.	DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych w Opolu (ul. Szpitalna 17)	Miasto Opole	52	
2.	DPS dla Kombatantów (dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych)w Opolu	Miasto opole	138	
3.	DPS dla osób w podeszłym wieku „Anna” w Krapkowicach	Krapkowice / krapkowicki	24	
4.	DPS dla osób w podeszłym wieku w Kamionku (gminny DPS)	Gogolin / krapkowicki	47	
5.	DPS dla dzieci i młodzieży i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Prószkowie	Prószków / opolski ziemski	216	
6.	DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych w Dobrzeniu Wielkim	Dobrzeń Wielki / opolski ziemski	55	
7.	DPS dla dzieci i młodzieży i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Czarnowasach	Dobrzeń Wielki / opolski ziemski	120	
Razem			652	19,4

Zródło: opracowanie własne ROPS w Opolu

Łącznie w województwie opolskim na koniec 2015 r. było 28 domów pomocy społecznej, w których było 3 039 miejsc (30,4 miejsc na 10 tys. ludności).

1.2. Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorych lub osobom w podeszłym wieku

Na koniec 2015 r. w województwie opolskim było 11 placówek całodobowej opieki przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych somatycznie lub w podeszłym wieku, w których przebywało 395 osób, w tym: 1 placówkę miał subregion brzeski, po 2 kędzierzyńsko-kozielski i Aglomeracja Opolska, a po 3 subregiony kluczborsko-namysłowski-oleski i nyskim.

Średni wskaźnik liczby miejsc w tych placówkach na 10 tys. ludności województwa wyniósł 3,9 i był największy w subregionie kluczborsko-namysłowski-oleskim (8,6) oraz nyskim (7,2), a najmniejszy w Aglomeracji Opolskiej (1,0).

Tabela 6. Placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku w woj. opolskim w 2015 r.

Lp.	Subregion	Nazwa domu	Gmina	Liczba miejsc		Wskaźnik na 10 tys. ludności
1	brzeski	Całodobowy Dom Opieki „Alma Portus”	Brzeg	42	42	7,2
2		Dom Opieki im. Bł. Edmunda Bojanowskiego w Porębie	Leśnica	50	70	4,2

**Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług
społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.**

	kędzierzyńsko-kozielski	Dom Opieki „Siedlisko” w Staniszczach Wielkich	Kolonowskie	20		
3	kluczborsko-namysłowsko-oleski	Dom Spokojnej Starości Konfederak Marzena	Radłów	24	150	8,6
		Rezydencja Seniora EDESSA” w Ładzach	Pokój	52		
		Rezydencja dla Seniorów „Złote Borki”	Olesno	74		
4	nyski	Dom św. Jana Bożego w Prudniku	Prudnik	30	100	3,8
		Placówka Całodobowej Opieki dla Osób Starszych „Spokojna Przystań” w Głubczycach	Głubczyce	46		
		Dom Opieki dla osób starszych „Spokojna Przystań II” w Baborowie	Baborów	24		
5	Aglomeracja Opolska	Dom Opieki Zgromadzenia Sióstr Służebniczek NMP w Ozimku	Ozimek	18	33	1,0
		Dom Opieki Zgromadzenia Córek Św. Kamila w Sławicach	Dąbrowa	15		
	Razem			395		3,9

Zródło: Rejestr Wojewody Opolskiego wg stanu na 11.12.2015 r.

1.3. Środowiskowe domy samopomocy

W 2015 r. w woj. opolskim funkcjonowało 12 środowiskowych domów samopomocy na łączną liczbę 647 miejsc dla osób wykazujących zaburzenia psychiczne.

Spośród środowiskowych domów samopomocy w województwie:

- 9 prowadzonych jest przez gminę (Głubczyce – ŚDS w Nowych Gołuszowicach, Praszka – ŚDS w Ganie, Strzelce Opolskie, Prudnik, Krapkowice, Namysłów, Opole, Kluczbork, Kędzierzyn-Koźle);
- 1 przez powiat – oleski (Sowczyce);
- 2 przez podmioty niepubliczne na zlecenie gmin w Nysie i w Opolu.

W subregionach – najwięcej środowiskowych domów samopomocy występuje w subregionie kluczborsko-namysłowsko-oleskim – 4 placówki (wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. ludności wynosi 11,5). Natomiast najmniej jednostek ma subregion kędzierzyńsko-kozielski (2), ze wskaźnikiem liczby miejsc na 10 tys. ludności 6,3, choć najmniejszy wskaźnik miejsc ma Aglomeracja Opolska (4,9).

W subregionie brzeskim brak środowiskowego domu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela 7. Środowiskowe domy samopomocy w woj. opolskim w 2015 r.

Lp.	Subregion	Gmina	Liczba jednostek	Liczba miejsc	Wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. ludności
1	kędzierzyńsko-kozielski	Kędzierzyn-Koźle	2	105	6,3
2		Strzelce Op.			
3	kluczborsko-namysłowsko-oleski	Kluczbork	4	202	11,5
4		Namysłów			
5		Olesno (Sowczyce)			
6		Praszka			
7	nyski	Głubczyce	3	175	6,6
8		Nysa			
9		Prudnik			

**Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług
społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.**

10	Aglomeracja Opolska	Krapkowice	3	165	4,9
11		Opole			
		Razem	12	647	6,5

Źródło: opracowanie własne ROPS w Opolu na podstawie Sprawozdania MPiPS-05 o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie za rok 2015 oraz informacji Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia OUW.

1.4. Dzielne domy pomocy

Na terenie woj. opolskiego funkcjonuje 15 dziennych domów pomocy, w których w 2015 r. było 1 426 miejsc (o 1,6% więcej niż w 2014 r.).

Wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. ludności na koniec 2015 r. wyniósł 14,2.

Tabela 8. Liczba dziennych domów pomocy i miejsc w tych domach w woj. opolskim w 2015 r.

Lp.	Subregion	Powiat	Dzielne domy pomocy w powiatach woj. opolskiego w 2015 r.		Wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. ludności
			Liczba domów	Liczba miejsc	
1	brzeski	brzeski	1	35	6,0
2	kędzierzyńsko-kozielski	kędzierzyńsko-kozielski	5	480	28,7
3	nyski	głubczycki	3	291	11,0
4		nyski			
5		prudnicki			
6	Aglomeracja Opolska	Miasto Opole	6	620	18,4
7		krapkowicki			
8	Razem woj.		15	1 426	14,2

Źródło: Sprawozdanie MPiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej, pieniężnych, w naturze i usługach za I-XII 2015 r.

W subregionach:

- największy wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. mieszkańców występuje w subregionie kędzierzyńsko-kozielskim – 28,7 (480 miejsc),
- najmniej dziennych domów pomocy miał subregion brzeski – 1 Dom na 35 miejsc ze wskaźnikiem 6,0,
- w subregionie kluczborsko-namysłowski-oleskim brak dziennych domów pomocy.

1.5. Domy i schroniska dla osób bezdomnych (bez noclegowni i hosteli oraz pokoi interwencyjnych)

W 2015 r. w woj. opolskim wśród 13 placówek zapewniających 617 miejsc całodobowej opieki dla osób bezdomnych funkcjonowało:

- 8 domów dla bezdomnych na 316 miejsc, z tego 4 placówki prowadzą miejsca dla matek z dziećmi – Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych MONAR MARKOT w Kędzierzynie-Koźlu (50 miejsc), Stowarzyszenie Dom Samotnych Matek z Dziećmi MONAR-MARKOT w Zopowach w gminie Głubczyce (35 miejsc), Ośrodek Readaptacji Społecznej „Szansa” w Opolu (130 miejsc), Dom Samotnej Matki w Opolu prowadzony przez Diecezjalną Fundację Ochrony Życia na 25 miejsc. Łącznie liczba miejsc dla bezdomnych matek z dziećmi wynosi 260;

**Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług
społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.**

- 4 schroniska na 276 miejsc (1 prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej Barka w Strzelcach Opolskich – w Warmątowicach, 3 schroniska prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta – w Pępicach, Bielicach i Jasienicy Górnej);
- 1 Dom dla Samotnej Matki z Dzieckiem prowadzony przez Caritas Diecezji Opolskiej na 25 miejsc.

Średni wskaźnik liczby miejsc w domach i schroniskach dla bezdomnych na 10 tys. mieszkańców województwa wynosi 6,2 i największy jest w subregionie nyskim (10,2), najmniejszy w Aglomeracji Opolskiej 4,6.

Tabela 9. Domy dla bezdomnych i schroniska w województwie opolskim w 2015 r.
(na podstawie listy opublikowanej przez Wojewodę Opolskiego)³

</

*Bez noclegowni, hosteli, pokoi interwencyjnych

1.6 Mieszkania chronione

W 2014 r.⁴ w woj. opolskim na ogółem 99 miejsc w 78 mieszkaniach chronionych:

- 14 miejsc (14,1%) przypadało dla młodzieży opuszczającej placówki opieki i wychowania,
- 61 miejsc przeznaczonych było dla osób z zaburzeniami psychicznymi,

³ Rejestr placówek zapewniających miejsca noclegowe prowadzony przez Wojewodę Opolskiego, <https://bipouw.e-wojewoda.pl/pl/c/rejestr-placowek-zapewniajacych-miejsca-noclegowe.html> (13.10.2015 r.).

⁴ Dane za 2015 r. zostaną opracowane w Ocenie zasobów pomocy społecznej woj. opolskiego w czerwcu 2016 r.

Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.

→ 24 miejsca zajmowały osoby starsze oraz inne mające trudności w samodzielnym funkcjonowaniu społecznym i zawodowym.

Tabela 10. Mieszkania chronione w województwie opolskim w 2014 r.

Subregion	Mieszkania chronione w woj. opolskim w 2014 r.						Wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. ludności
	Wyszczególnienie (Gmina lub powiat)	Ogółem		w tym:			
				dla osób usamodzielnianych, opuszczających niektóre typy placówek opiekuńczo- wychowawczych, schronisk, zakłady poprawcze i inne	dla osób z zaburzeniami psychicznymi	dla osób w podeszłym wieku	
	Liczba mieszkań	78	78	5	44	24	
Liczba miejsc, w tym:	99	99	14	61	24	1,0	
brzeski	Powiat brzeski	5	5	5	0	0	0,9
kędzierzyńsko-kozielski	Gmina Strzelce Opolskie	76	24	0	0	24	4,5
	Gmina Kędzierzyn-Koźle		52	0	52	0	
Aglomeracja Opolska	Gmina Krapkowice	18	10	1	9	0	0,5
	Powiat krapkowicki		2	2	0	0	
	Miasto Opole		6	6	0	0	

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej woj. opolskiego w 2014 r.

W układzie subregionów:

- 76 miejsc miał subregion kędzierzyńsko-kozielski (52 dla osób z zaburzeniami psychicznymi i 24 dla osób starszych), wskaźnik na 10 tys. mieszkańców wynosi 4,5;
- 18 miejsc wystąpiło w Aglomeracji Opolskiej (wszystkie dla młodzieży opuszczającej system pieczy zastępczej i usamodzielniającej się), wskaźnik na 10 tys. mieszkańców – 0,5;
- w 2014 r. brak było mieszkań chronionych w subregionach: nyskim oraz kluczborsko-namysłowsko-oleskim.

2. Diagnoza problemów, potrzeb oraz trendów demograficznych z uwzględnieniem różnicowania terytorialnego w obszarze infrastruktury usług społecznych

2.1 Sytuacja i prognoza demograficzna województwa opolskiego

Województwo opolskie należy do „najstarszych demograficznie” regionów kraju. W latach 1989–2013 w regionie wystąpił największy przyrost liczby osób powyżej 65 roku życia (o prawie 7 pkt. proc.), a udział osób pow. 80 roku życia podwoił się z 2% do 4%⁵.

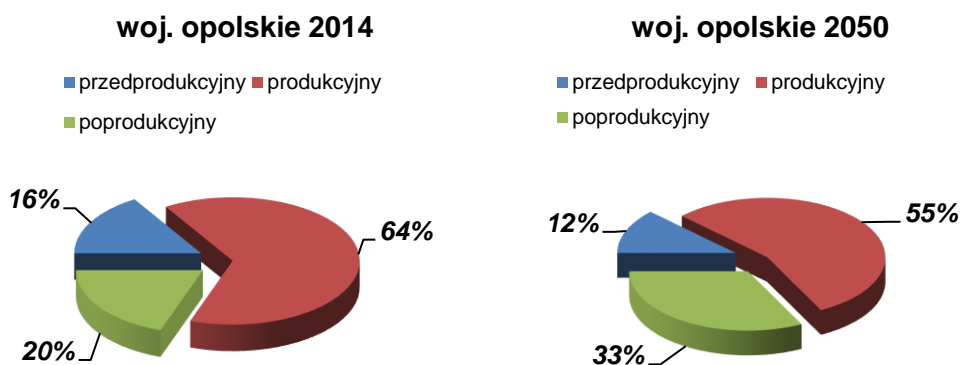
⁵ Ibidem, s. 5.

W konsekwencji następuje starzenie się społeczeństwa regionu, w tym wzrost (w latach 2009-2013 o ponad 9%) liczby gospodarstw domowych z osobami starszymi. Jednocześnie w 2011 r. w woj. opolskim było 38 tys. gospodarstw prowadzonych przez samotne osoby starsze, a ich udział w grupie gospodarstw z osobami starszymi był większy niż w Polsce i wynosił 34%⁶.

Na postępujący proces starzenia się ludności regionu wskazują:

- najwyższy w Polsce prognozowany do 2050 r. przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym (w latach 2014–2050 liczba osób pow. 65 lat wzrośnie do 269 tys., a do 2025 r. - do 251 tys.);
- procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w 2050 r. (przy uwzględnieniu podniesienia wieku emerytalnego do 67 lat) wyniesie prawie 33%, przy średniej dla kraju 29,3%⁷;

Wykres 2. Zmiany struktury wiekowej ludności w 2014 r. i 2050 r. woj. opolskim wg prognozy ludności GUS na lata 2014–2050*

* prognoza uwzględnia podwyższenie wieku emerytalnego do 67 lat dla kobiet i mężczyzn

Źródło: obliczenia własne ROPS w Opolu na podstawie *Prognoza dla powiatów i miast na prawach powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050* (opracowania w 2014 r.) <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-dla-powiatow-i-miast-na-prawie-powiatu-oraz-podregionow-na-lata-2014-2050-opracowana-w-2014-r-5,5.html> (28.09.2015 r.).

- współczynnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku 65 lat i więcej na 1 000 osób do 14 lat) wyniesie 3 599 w 2050 r. i będzie to najwyższy wskaźnik w kraju;
- mediana wieku w 2050 r. wynosić będzie dla woj. opolskiego 56,1 lat (średnia w kraju 52,5);
- w latach 2014–2050 nastąpi 2,5-krotny wzrost liczby osób powyżej 80 lat (tzw. zaawansowana starość). Udział tej grupy w 2050 r. wynosić będzie średnio w kraju 10,4% (w woj. opolskim 12,2%);
- procentowy udział osób w wieku 65 lat i więcej w strukturze biologicznych grup wieku (bez uwzględnienia momentu przechodzenia na emeryturę), będzie w woj. opolskim najwyższy (ze wskaźnikiem 36,1%, przy średniej krajowej 32,7%)⁸;

⁶ Ibidem, s. 3.

⁷ *Prognoza ludności na lata 2014–2050*, GUS, Warszawa 2014, s. 134.

⁸ Ibidem, s. 134.

- rosnąca długość życia, która jest zjawiskiem rodzącym określone skutki ekonomiczne i społeczne: obciążenie budżetu wysokim kosztem świadczeń emerytalnych oraz wzrastające zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze i ochrony zdrowia (wg GUS w woj. opolskim, w 2050 r. w porównaniu do 2013 r., mężczyźni pow. 65 lat będą żyli o 15,8 lat dłużej, a kobiety o 19,1 lat – będą to najwyższe wskaźniki w kraju);
- do 2020 r. liczba ludności w wieku powyżej 65 lat wzrośnie w woj. opolskim o 5%, tj. o prawie 10 tys. osób, w tym:
 - największy przyrost procentowy tej grupy ludności odnotuje subregion brzeski – o 8%,
 - najmniejszy przyrost wystąpi w subregionie kędzierzyńsko-kozielskim – o 2%.

2.2 Stopień zaspokojenia potrzeb w zakresie infrastruktury usług społecznych w subregionach woj. opolskiego w 2015 r.

W 2015 r. w województwie opolskim działało **75 instytucji sprawujących całodobową opiekę** nad osobami niesamodzielnymi, w tym starszymi i niepełnosprawnymi, w których były ogółem **6 223 miejsca**. Na 10 tys. mieszkańców województwa przypadało średnio 62,2 miejsca opieki i wskaźnik ten wahał się od najniższego (21,4) w subregionie brzeskim do najwyższego (87,5) w subregionie kędzierzyńsko-kozielskim.

W tym:

- w domach pomocy społecznej najwyższy stopień nasycenia miejscami wystąpił w subregionie nyskim (54,5), najniższy w Aglomeracji Opolskiej (19,4), przy czym - w subregionie brzeskim nie występują domy pomocy społecznej;
- w zakresie miejsc w dziennych domach pomocy – najwięcej miejsc ma subregion kędzierzyńsko-kozielskim (28,7), najmniej subregion brzeski (6);
- najwięcej miejsc w środowiskowych domach samopomocy odnotowano w subregionie kluczborsko-namysłowsko-oleskim (11,5), a najmniej w subregionie kędzierzyńsko-kozielskim (6,3), przy czym subregion brzeski nie posiada miejsc w ŚDS;
- w obszarze miejsc opieki dla osób bezdomnych – na pierwszej pozycji jest subregion nyski (10,2 miejsc), na ostatniej – Aglomeracja Opolska (4,6), brak takich miejsc w subregionie kluczborsko-namysłowsko-oleskim;
- pod względem liczby miejsc całodobowej opieki dla osób niesamodzielnych – najwyższy wskaźnik na 10 tys. ludności występuje w subregionie kluczborsko-namysłowsko-oleskim (8,6), najniższy w Aglomeracji Opolskiej (1,0);
- spośród 99 miejsc wsparcia w mieszkaniach chronionych 76 występuje w subregionie kędzierzyńsko-kozielskim, a 18 w Aglomeracji Opolskiej. W pozostałych subregionach nie występują mieszkania chronione. Średni wskaźnik liczby miejsc w mieszkaniach chronionych w woj. opolskim wynosi 1,0.

Tabela 11. Miejsca opieki oraz wskaźnik liczby miejsc na 10 tys. mieszkańców w subregionach województwa opolskiego wg stanu na koniec 2015 r.

**Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług
społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.**

Lp.	Subregion	Liczba ludności wg stanu na 31.12. 2014 r.	Miejsca w DPS		Miejsca w DDP		Miejsca w ŚDS		Miejsca w schroniskach*		Miejsca w placówkach całodob.**		Mieszkania chronione*		Razem liczba miejsc	
			liczba	wsk. na 10 tys. ludn.	liczba	wsk. na 10 tys. ludn.	liczba	wsk. na 10 tys. ludn.	liczba	wsk. na 10 tys. ludn.	liczba	wsk. na 10 tys. ludn.	liczba	wsk. na 10 tys. ludn.	liczba	wsk. na 10 tys. ludn.
1	brzeski	58 534	0	0	35	6,0	0	0	43	7,3	42	7,2	0	0	125	21,4
2	kędzierzyńsko-kozielski	167 110	581	34,8	480	28,7	105	6,3	151	9,0	70	4,2	76	4,5	1463	87,5
3	kluczborsko-namysłowski	175 333	371	21,2	0	0	202	11,5	0	0,0	150	8,6	0	0	723	41,2
4	nyski	263 457	1 435	54,5	291	11,0	175	6,6	268	10,2	100	3,8	0	0	2269	86,1
5	Aglomeracja Opolska	336 424	652	19,4	620	18,4	165	4,9	155	4,6	33	1,0	18	0,5	1643	48,8
Razem woj.		1000 858	3 039	30,4	1426	14,2	647	6,5	617	6,2	395	3,9	99	1,0	6 223	62,2

*stan na koniec 2014 r.

Źródło: opracowanie własne ROPS w Opolu

W odniesieniu do obecnej i prognozowanej do 2020 r. liczby osób w wieku powyżej 65 lat:

- średni wskaźnik liczby miejsc opieki przypadających na 1000 osób w tym wieku wg stanu na koniec 2014 r. wyniósł 33,0 i był najwyższy w subregionie nyskim (48,1);
- wg prognozy ludności w 2020 r. wskaźnik liczby miejsc spadnie do 31,3 i wahać się będzie od najwyższego (45,3) w subregionie nyskim do najniższego (7,0) w subregionie brzeskim. Jednocześnie subregion brzeskim odnotuje w tym okresie największy przyrost procentowy ludności w wieku pow. 65 lat – o 8%.

Tabela 12. Miejsca opieki w województwie opolskim oraz wskaźnik liczby miejsc opieki na 1000 osób w wieku pow. 65 lat w 2014 r. oraz wg prognozy ludności do 2020 r.

Lp.	Subregion	Liczba ludności 31.12.2014 r.	Liczba osób pow. 65 lat wg stanu na 31.12.2014 r.	Prognoza liczby osób pow. 65 lat do 2020 r.	Wzrost w 2020 r. 2014 r.=100%	Razem liczba miejsc			
						Ogółem	Wsk. na 1 tys. osób w wieku 65+ w 2014 r.	Wsk. na 1 tys. osób w wieku 65+ w 2020 r. (wg prognozy)	Dynamika wskaźnika (różnica między 2014 r. i 2020 r.)
1	brzeski	58 534	16 563	17 959	108	125	7,5	7,0	-0,5
2	kędzierzyńsko-kozielski	167 110	33 174	33 847	102	1 463	44,1	43,2	-0,9
3	kluczborsko-namysłowski	175 333	31 864	33 509	105	723	22,7	21,6	-1,1
4	nyski	263 457	47 145	50 105	106	2 269	48,1	45,3	-2,8
5	Aglomeracja Opolska	336 424	59 881	63 201	106	1 643	27,4	26,0	-1,4
Razem woj.		1 000 858	188 627	198 621	105	6 223	33,0	31,3	-1,7

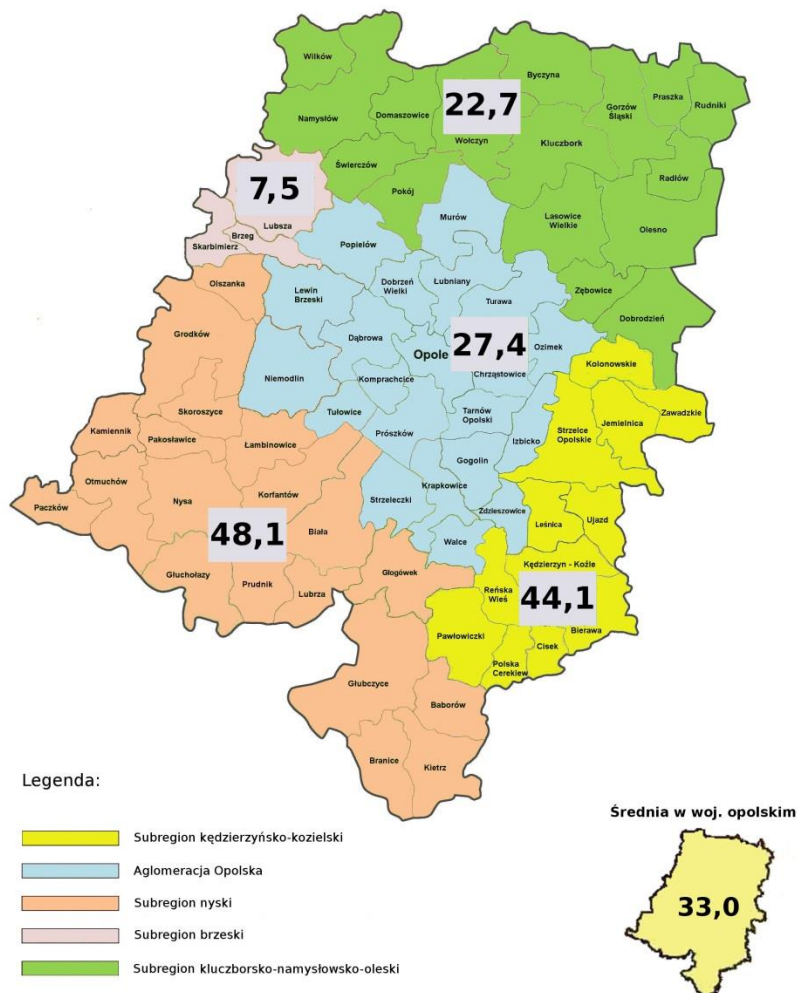
Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej woj. opolskiego w 2014 r. oraz dane GUS Ludność wg płci i funkcjonalnych grup wieku w latach 2014 i 2020.

Jeśli stan infrastruktury usług społecznych w województwie opolskim nie zmieni się w najbliższych latach, to w 2020 r. we wszystkich subregionach spadną wskaźniki liczby miejsc opieki całodobowej przypadające na 1000 osób w wieku pow. 65 lat w relacji do prognozowanej liczby ludności:

**Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług
społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.**

- **największy spadek wskaźnika odnotuje subregion nyski o 2,8 pkt,**
- **najmniej spadnie wskaźnik w subregionie brzeskim o 0,5 pkt.**

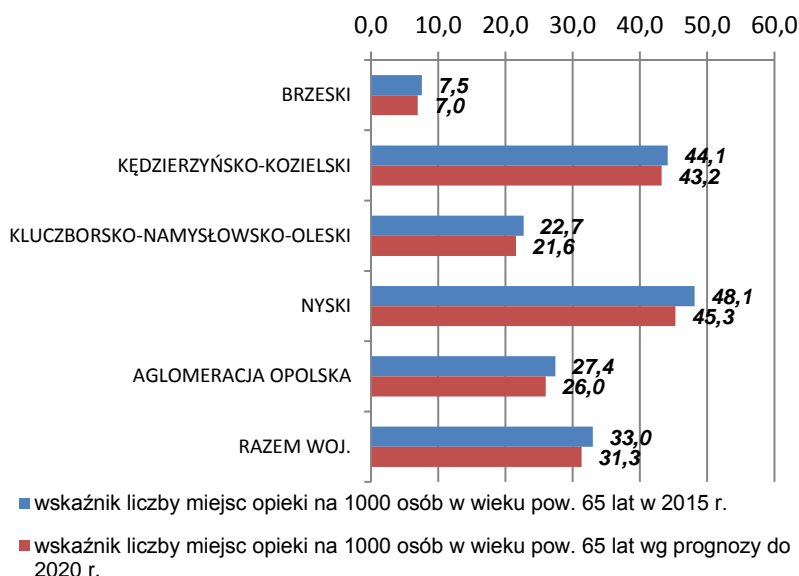
Mapa 3. Wskaźnik liczby miejsc opieki na 1000 osób w wieku pow. 65 lat w 2015 r. – wg subregionów (liczba ludności w 2014 r.)

Źródło: opracowanie własne ROPS w Opolu

Wykres 3. Wskaźnik liczby miejsc opieki na 1000 osób w wieku pow. 65 lat w 2014 r. oraz wg prognozy ludności do 2020 r.

**Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.**

Źródło: opracowanie własne ROPS w Opolu

Jednocześnie – jak wynika z informacji Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, oraz sprawozdawczości resortowej, na koniec 2015 r. na miejsce całodobowej opieki oczekiwało w województwie opolskim 190 osób, w tym głównie osoby skierowane do domów pomocy społecznej (173) oraz oczekujący na miejsce w środowiskowych domach samopomocy.

W stosunku do liczby ludności w wieku powyżej 65 lat najwyższy udział oczekujących odnotowano w subregionie nyskim 22,4. W subregionie brzeskim brak osób oczekujących na miejsce całodobowej opieki (na co wpływ ma głównie brak w tym subregionie domów pomocy społecznej).

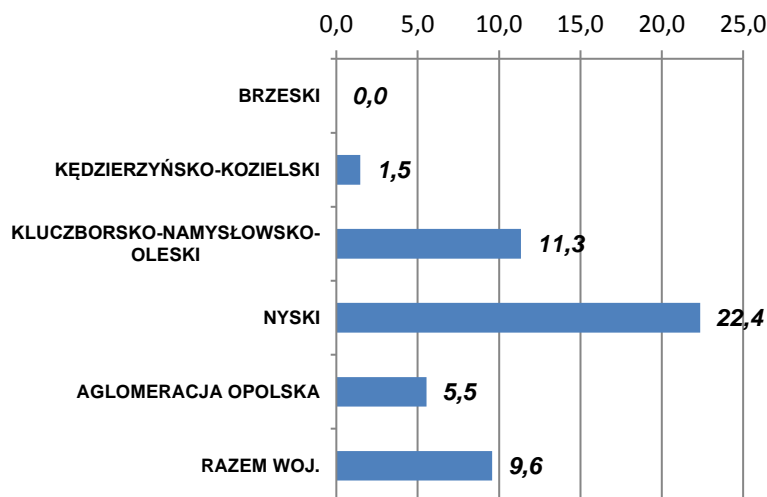
Tabela 13. Liczba osób oczekujących na umieszczenie w całodobowych placówkach opieki w województwie opolskim – stan na koniec 2015 r.

Lp.	Subregion	Liczba osób pow. 65 lat wg stanu na 31.12.2014 r.	Prognoza liczby osób pow. 65 lat do 2020 r.	Wzrost w 2020 r. 2014 r.=100%	Liczba osób oczekujących na umieszczenie w:				Wskaźnik liczby oczekujących na 10 tys. osób pow. 65 lat wg prognozy do 2020 r.
					DPS	ŚDS	Placówki całodobowej opieki	Razem miejsca stacjonarne	
1	brzeski	16 563	17 959	108	0	0	0	0	0,0
2	kędzierzyńsko-kozielski	33 174	33 847	102	5	0	0	5	1,5
3	kluczborsko-namysławsko-oleski	31 864	33 509	105	38	0	0	38	11,3
4	nyski	47 145	50 105	106	111	1	0	112	22,4
5	Aglomeracja Opolska	59 881	63 201	106	19	11	5	35	5,5
	Razem woj.	188 627	198 621	105	173	12	5	190	9,6

**Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług
społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.**

Źródło: obliczenia własne ROPS w Opolu na podstawie sprawozdań resortowych MRPiPS oraz Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia OUW

Wykres 4. Wskaźnik liczby osób oczekujących na miejsce całodobowej opieki na 10 tys. ludności w wieku pow. 65 lat wg prognozy ludności do 2020 r.

Źródło: obliczenia własne ROPS w Opolu

Wśród problemów związanych z funkcjonowaniem całodobowych placówek opieki dla osób niesamodzielnych na terenie województwa opolskiego, wymienić należy:

- niewystarczający stopień zaspokojenia potrzeb mieszkańców, szczególnie w zakresie miejsc opieki półstacjonarnej (dzienne domy pomocy, środowiskowe domy samopomocy, miejsca opieki krótkoterminowej)
- nierównomierne rozmieszczenie tych miejsc na obszarze całego województwa (przewaga występuje w subregionie nyskim i kędzierzyńsko-kozielskim, a całkowity brak niektórych placówek w subregionie brzeskim), a także znikoma dostępność miejsc opieki dla ludności zamieszkałej na obszarach wiejskich, najbardziej oddalonych od większych miast regionu,
- brak placówek wielofunkcyjnych, prowadzących jednocześnie miejsca opieki całodobowej, okresowej, opiekę dzienną i poradnictwo;
- niewystarczająca liczba mieszkań wspomaganych – obecnie na terenie województwa opolskiego funkcjonuje 99 miejsc w mieszkaniach chronionych, w tym tylko 24 mieszkania wspomagane dla osób starszych (w Strzelcach Opolskich), 61 miejsca dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz 14 miejsc dla młodzieży opuszczającej system pieczy zastępczej.

Załącznik nr 12 do REGULAMINU KONKURSU dotyczącego projektów złożonych w ramach:
Osi X Inwestycje w infrastrukturę społeczną dla poddziałania 10.1.2 Infrastruktura usług społecznych w ramach RPO WO 2014-2020 Nabór I
Wersja nr 1, grudzień 2019r.

Opole, maj 2016 r.